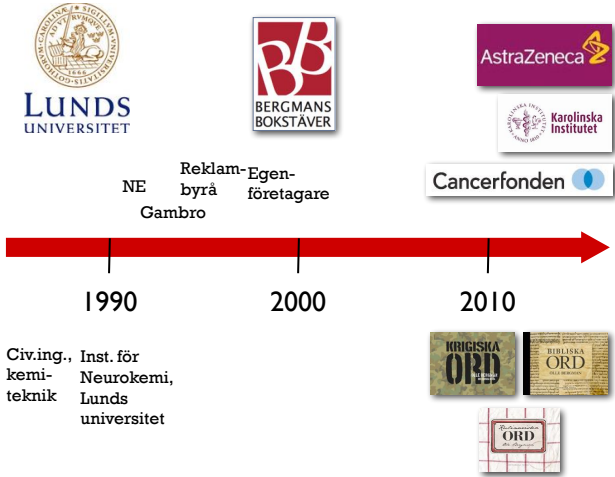
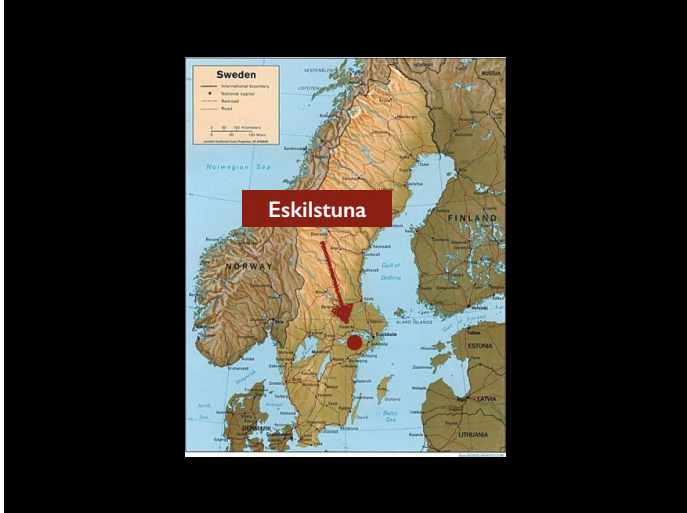




**Olle Bergman**

Civilingenjör

“Kommunikationskonsult, föreläsare och frilansskribent som är nyfiken på människor, vetenskap, språk och historia.”



Klargör  
dina mål.

**Microsoft®**

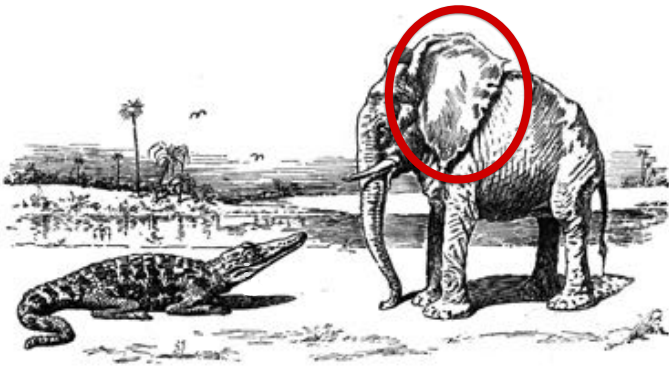
WHERE DO YOU WANT TO GO TODAY?™



- ▶ Överbringa information?
- ▶ Skapa insikt?
- ▶ Övertyga en motståndare?
- ▶ Sälja en idé eller en produkt?
- ▶ Påverka beslut?
- ▶ FÖRÄNDRA VÄRLDEN!!

Uppgift

Analysera din  
målgrupp.



## Vad...

- ▶ vet de?
- ▶ vill de lära sig?
- ▶ behöver de lära sig?
- ▶ motiverar dem?



Australopithecus afarensis

Överlevnad  
Säkerhet  
Hierarkier  
Reproduktion

## Vad ...

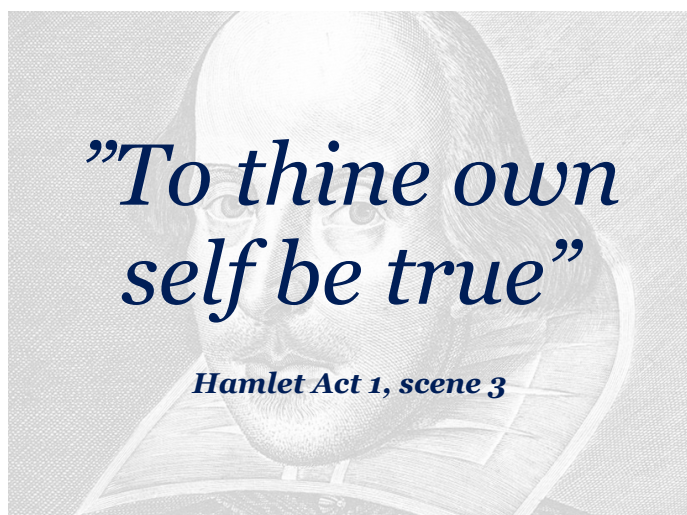
- ▶ gör dem osäkra?
- ▶ tror de att de vet?
- ▶ vill de framstå som?
- ▶ gynnar deras självbild?

## Vad kan ...



Uppgift

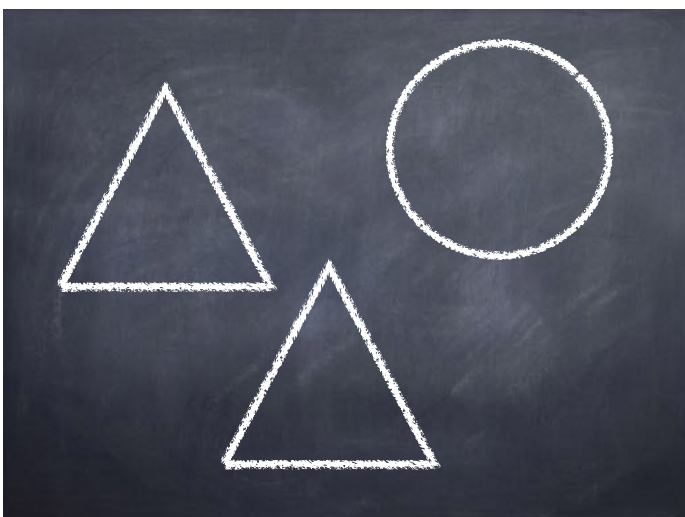
Vilka mål brukar ni ha för  
er kommunikation?



# Integritet

**integritet** (latin *inte'gritas*, av *i'nteger* 'orörd', 'hel', 'fullständig', 'oförvitlig', 'hederlig'), helgjuttenhet, vilket innebär att veta sitt mål och kunna handla efter sin övertygelse och stå emot påtryckningar.

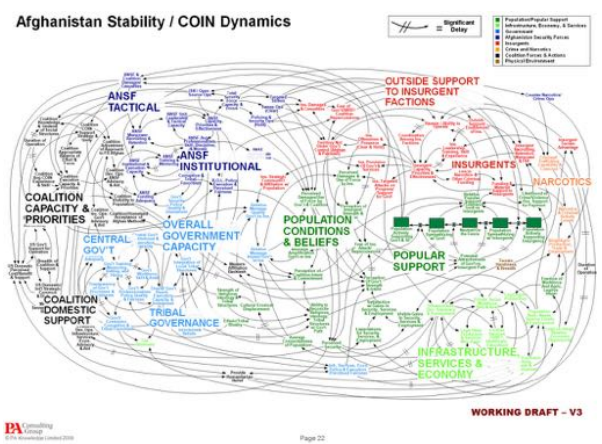
Nationalencyklopedin



# Uppgift

# Utgå från begränsningarna

# 4



# Uppgift

Hämta inspiration  
i alla typer av  
kommunikation.

5



**A**ttention

**I**nterest

**D**esire

**A**ction



- Anslag
- Kris
- Presentation
- Vändpunkt
- Fördjupning
- Upplösning
- Konflikt

# Uppgift



- ▶ Vem?
- ▶ När?
- ▶ Vad?
- ▶ Hur?
- ▶ Var?
- ▶ Varför?

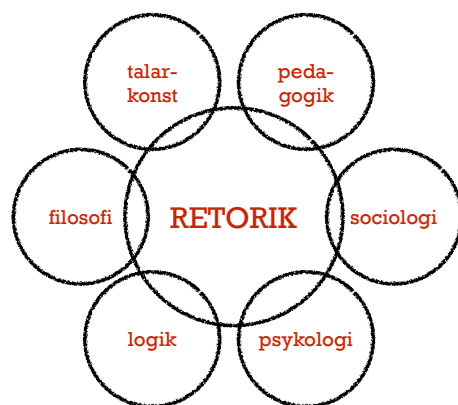




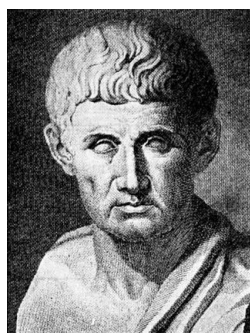
Konsten att  
övertyga.

Konsten att göra  
saker med ord.

Tala och skriva  
konstruktivt.



Retorikens historia



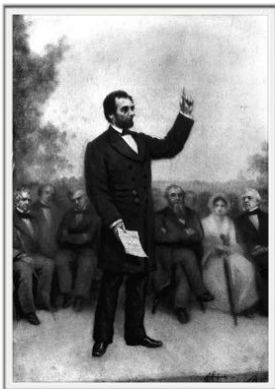
Aristoteles  
384–322 f.Kr

FIG. 13. *Aristotele*

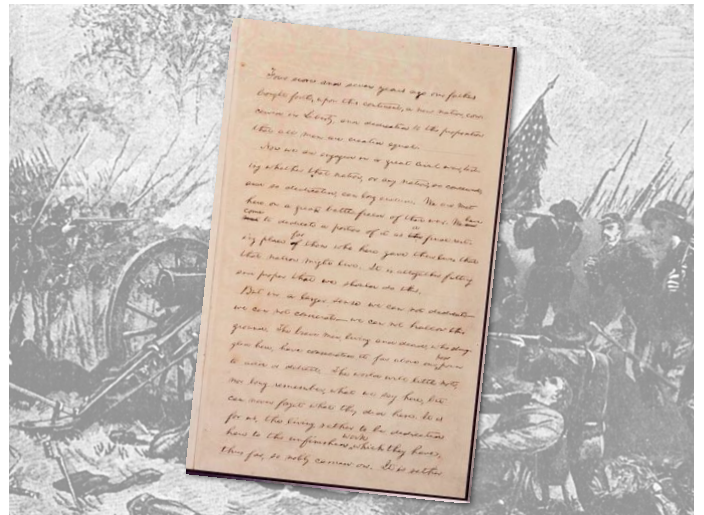


**Cicero**  
106–43 f.Kr.

## The Gettysburg Address (19 november 1863)



**Abraham  
Lincoln**  
1809–1865



Four score and seven years ago our fathers brought forth on this continent a new nation, conceived in Liberty, and dedicated to the proposition that all men are created equal.

Now we are engaged in a great civil war, testing whether that nation, or any nation, so conceived and so dedicated, can long endure. We are met on a great battle-field of that war. We have come to dedicate a portion of that field, as a final resting place for those who here gave their lives that that nation might live. It is altogether fitting and proper that we should do this.

But, in a larger sense, we can not dedicate—we can not consecrate—we can not hallow—this ground. The brave men, living and dead, who struggled here, have consecrated it, far above our poor power to add or detract. The world will little note, nor long remember what we say here, but it can never forget what they did here. It is for us the living, rather, to be dedicated here to the unfinished work which they who fought here have thus far so nobly advanced. It is rather for us to be here dedicated to the great task remaining before us—that from these honored dead we take increased devotion to that cause for which they gave the last full measure of devotion—that we here highly resolve that these dead shall not have died in vain—that this nation, under God, shall have a new birth of freedom—and that government of the people, by the people, for the people, shall not perish from the earth.

**“We Shall Fight  
on the Beaches”**



Sir Winston  
Churchill  
1874–1965



## We shall fight ...

- in France
- on the seas and oceans
- with growing confidence and growing strength in the air
- on the beaches
- on the landing grounds
- in fields and in the streets
- in the hills.



*Bottom line: We shall never surrender!!!*



Martin Luther  
King  
1929–68

Hur ska vi kunna bära den saknaden? Hur ska Du som sitter i bänken bredvid och Ni föräldrar, syskon, anhöriga, lärare och ledare orka hantera förlusten?

Jag önskar jag hade ett bra svar. Tänk om jag, som kungen i sagorna, kunde ställa allt till rätta och sluta berättelsen med "att sedan levde de lyckliga i alla sina dagar". Men jag är, precis som Ni, bara en sorgjande, sökande medmänniska.

Många barn har förlorat en eller båda sina föräldrar. Jag tror jag vet vad det vill säga. Jag har själv varit ett sådant barn. Min pappa omkom i en flygolycka när jag var mycket liten. Så jag vet vad det betyder att växa upp utan en pappa. Jämfört med många andra barn hade jag det säkert bra, men för ett barn är en förlorad förälder alltid oersättlig. Jag vet något om den saknaden.



ETOS

PATOS

LOGOS

3

THE FIVE  
CANONS OF  
RHETORIC

ACTIO

MEMORIA

ELOCUTIO

DISPOSITIO

INVENTIO



**INTELLECTIO** – analys

**INVENTIO** – samla stoff

**DISPOSITIO** – strukturering

**ELOCUTIO** – formulering

**MEMORIA** – memorering

**ACTIO/ PRONUNTIATIO** – framförandet



- ▶ QUID? (vad?)
- ▶ QUANDO? (när?)
- ▶ QUIS? (vem?)
- ▶ MODO? (hur?)
- ▶ QUARE? (varför?)
- ▶ PER QUAE  
FACTA SUNT?  
(med hjälp av vad?)
- ▶ UBI? (var?)

- ▶ Vem?
- ▶ När?
- ▶ Vad?
- ▶ Hur?
- ▶ Var?
- ▶ Varför?

- ▶ *Exordium*
- ▶ *Narratio*
- ▶ *Propositio*
- ▶ *Probatio*
- ▶ *Refutation*
- ▶ *Peroratio*

- ▶ Inledning
- ▶ Bakgrund
- ▶ Påstående
- ▶ Argumentering
- ▶ Bemötande av motargument
- ▶ Sammanfattning & uppmaning

**TES** – textens budskap, det vi vill att mottagaren ska hålla med om

**ARGUMENT** – påståenden som talar om varför vi ska tro på tesen

Estland är ett  
bra turistmål  
för familjen.

*De orörda  
sandstränderna  
är underbara.*

*Historiens  
vingslag  
känns överallt.*

*Pengarna  
räcker längre  
än i Sverige.*

- ▶ Välj ut de starkaste argumenten - och strunta i resten.
- ▶ Presentera argumenten 2–1–3.
- ▶ Ta själv upp motargument.

## Stilfigurer

### Anafor

”Let freedom ring from the mighty mountains of New York.  
Let freedom ring from the heightening Alleghenies of Pennsylvania.  
Let freedom ring from the snow-capped Rockies of Colorado.  
Let freedom ring from the curvaceous slopes of California.”

Martin Luther King

## Alliteration

”Grymta månde grisarna om de visste vad den gamle galten lider.”

Ragnar Lodbroks saga, Völsungasagan (1300-talet)

”Alfabetets användning anar aporna aldrig.”

Alf Henrikson

## Klimax & antiklimax

”Dummies tested it, technicians concluded it, reality proved it: You’re safer in a SAAB.”

SAAB-reklam

”Per Albin byggde Folkhemmet. Ingvar Kamprad möblerade det. Ingvar Carlsson släckte ljuset.”

Annons från Sveriges bönder

## Metafor & liknelse

”Vad du är skön, min älskade, vad du är skön! Dina ögon är duvor bakom din slöja. Ditt hår är som en flock getter som strömmar utför Gileads berg.”

Höga visan 4:1

## Metonymi

”Hon läser Kafka”

”Hitler anföll Polen.”

## Oxymoron

Fulsnygg

Bitterljuv

## Konsten att bemöta



Slingra dig  
**aldrig!**

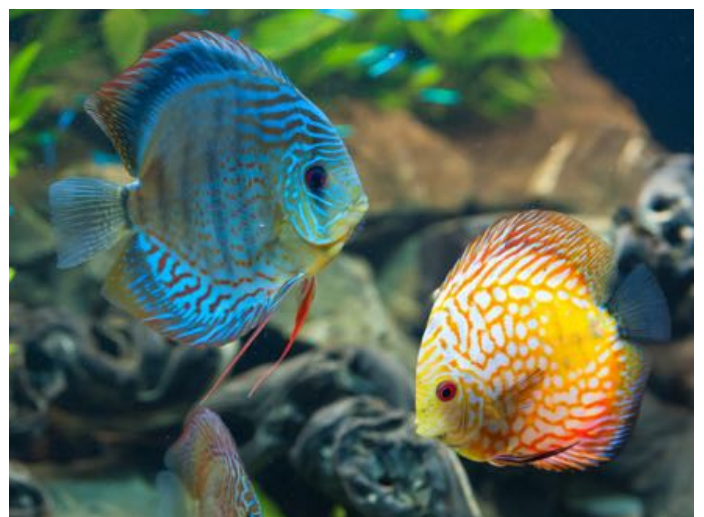


Ljug  
**aldrig!**



Buffla dig  
**aldrig!**

- ▶ Var förberedd på mothugg. Samla fakta och öva!
- ▶ Håll dig till sanningen.
- ▶ Var vänlig. Den som förlorar humöret förlorar debatten.





# Varumärken



# SIEMENS



- ▶ Lär känna din kund och ditt erbjudande utan och innan.
- ▶ Definiera en lyckad kundupplevelse.
- ▶ Lev dig in i ditt varumärke.
- ▶ Sök det enkla, tydliga och lättfattliga.
- ▶ Var konsekvent och tålmodig.
- ▶ Ändra det som är dåligt.
- ▶ Utforska omvärlden, dina partners och dina medtävlare.

# Uppgift



## Enkla och svåra SAMMÅL

### 1 kap. Statsskickets grunder

1 § All offentlig makt i Sverige utgår från folket.

2 § Den offentliga makten ska utövas med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans frihet och värdighet.

Visa medkänsla, men förhåll dig neutral till politiska beslut

Inse att både tjänstemän och medborgare är olika och unika

Prata med kollegerna om vår människosyn

*Stina Melander: "Det offentliga mötet"*



**Etos,  
patos,  
logos**

**Empati**

# Veta mest

# Tydlighet

# Common ground

# Vara två

# Uppgift

Janne är chef på räddningstjänsten. En dag blir han uppringd av en dam som förklarar att hon hade en mindre brand i sin bostad förra veckan. Det rörde sig om en tvättmaskin som fattat eld i källaren vilket orsakade rökutveckling. Personal från räddningstjänsten gick in och ut ur hennes bostad i samband med släckningsarbetet.

"Sedan den dagen saknar jag ett skrin av valnöt som stod i vardagsrummet. Det innehöll en del guldsmycken samt ett par tusen i kontanter. Jag kan inte finna någon annan förklaring än att det är någon i er personal som har tagit det."



Uppgift